

Valtuustontie 8
62100 LAPUA

Puh. 06 438 4111

18.11.2025

Ympäristöministeriö

ASIA: Kaupunkiekosysteemien rajaaminen

1. Teemaryhmän 3 ehdottama rajaustapa (taajaan asutut ja lähialue)

Teemaryhmän ehdotus, että kaupunkiekosysteemialueeksi otetaan UCC-alueet ja lähialueet ei ota huomioon alueellisia ominaispiirteitä, vaan ehdotus perustuu ainoastaan kaavamaiseen toteuttamiseen. Tämä johtaa eri kaupunkialueiden epätasapuoliseen kohteluun. Maaseutumaisissa kaupungeissa suurin osa alueista on yksityisten maanomistajien hallinnassa, kaupunkien lähiympäristön maankäyttö kaavoittamattomilla alueilla perustuu edelleen aktiiviseen peltoviljelyyn ja kaupunkiympäristön tiivistyminen on hidasta. Kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisääminen ei ole realistinen tavoite näillä alueilla.

2. Ehdotus oman kaupunkiekosysteemialueen rajauksesta

Lapuan kaupungin ehdotus kaupunkiekosysteemin rajauksesta on, että kaupunkiekosysteemialueeksi määritellään vain UCC-alue.

3. Perustelut Lapuan kaupungin rajausehdotukselle

Ehdotetulla kaupunkiekosysteemialueella on peltoa 850 ha eli 24 %, joka ei ole kaupunkivihreään laskettavaa osuutta. Lisäksi ehdotetulla kaupunkiekosysteemialueella on 2440 ha eli 69,7 % yksityisomistuksessa olevaa aluetta, jolle Lapuan kaupunki ei voi kohdistaa toimenpiteitä, jotka lisäävät kaupunkivihreää tai latvuspeittoa. Ehdotetulla alueella on 749 ha eli 21 % valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita ja valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä eikä näille alueille voi kohdistaa maisemaa muuttavia toimenpiteitä kuten istuttaa lisää puita ennallistamisasetuksen vaatimalla tavalla. Metsää ehdotetulla kaupunkiekosysteemialueella on vain 1100 ha eli noin 31 % ja asuinrakentamisen laajentuessa metsäisten alueiden osuus tulee vähentymään. Viheralueita ehdotetulla alueella on 293 ha eli 8,4 %.

Valtuustontie 8
62100 LAPUA

Puh. 06 438 4111

18.11.2025

Lapuan kaupungilla ei ole realistisia mahdollisuuksia vaikuttaa kasvipeitteisyyteen ja latvuspeittoon ehdotuksen mukaisella UCC-alueella ja lähialueella.

Lapualla sijaitsee valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Lapuan Alajoen peltolakeus, josta 83 ha sijaitsee ehdotetulla lähialueella. Alue sijaitsee Lapuan keskustasta pohjoiseen. Suomen ympäristökeskuksen arvioinnin mukaan Lapuan Alajoen peltolakeus on laaja, erittäin edustava viljelymaisemakokonaisuus, jonka tunnusmerkkejä ovat yhtenäiset ja avarat näkymät sekä jäljellä olevat ladot. Maiseman arvot perustuvat ennen kaikkea pitkiin ja yhtenäisiin lakeusnäkyymiin sekä kohtalaisen hyvin säilyneeseen asutusrakenteeseen.

Lisäksi UCC-alueella sijaitsee 51 ha maakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta, 14 ha valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä ja 74 ha maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä sekä lähialueella 490 ha maakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta ja 37 ha maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Kulttuuriympäristö- ja maisema-alueet sijoittuvat Lapuan keskustan lävitse kulkevien Nurmonjoen ja Lapuan joen rannoille, jotka sijoittuvat keskeisesti myös UCC-alueelle ja ehdotetulle lähialueelle.

Maisema-alueet ja kulttuuriympäristöille ominaista on avoin ympäristö ja laajat peltoalueet. Alueet on merkitty myös Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan. Kulttuuriympäristöjä koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa ja ylläpidossa on huomioitava arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön sekä luonnonperinnön turvaaminen. Tarkemmassa suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa tulee turvata sekä edistää kylä- ja kaupunkikuvan rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä. Uusi rakentaminen ja ympäristön kehittäminen on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen. Aluetta koskevasta merkittävästä hankkeesta tai suunnitelmasta on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuumuseolta ja tarpeen mukaan valtion muilta keskeisiltä viranomaisilta, joiden toimialaa käsitellään. Maisema-alueita koskevan suunnittelumääräyksen mukaan suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa on varmistettava, että merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Tarkemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisema-alue kokonaisuutena, sen erityispiirteet ja ajallinen kerroksellisuus siten, että siihen liittyvät arvot turvataan ja aluetta voidaan kehittää. Avoimen, yhtenäisen peltoalueen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijoittamiseen on kiinnitettävä

Valtuustontie 8
62100 LAPUA

Puh. 06 438 4111

18.11.2025

erityistä huomiota. Aluetta koskevasta merkittävästä hankkeesta tai suunnitelmasta on pyydetty lausunto alueelliselta vastuumuseolta ja tarpeen mukaan valtion muilta keskeisiltä viranomaisilta, joiden toimialaa käsitellään.

Lapuan kaupungin kaavoituskatsaus on hyväksytty vuonna 2025. Kaavoituskatsauksen mukaan asuinalue suunnittelun painopiste on tällä hetkellä Ritavuoren alueella. Valtatie 19:n parantaminen sujuvoittaa liikennettä Lapuan ja Seinäjoen välillä, mikä parantaa alueen saavutettavuutta. Suurin osa Ritavuoren alueesta on myös Lapuan kaupungin omistuksessa. Ritavuoren alueelle on valmistunut 2020-luvulla täysin uusi päiväkotiki ja koulu. Asemakaavaa laaditaan tällä hetkellä noin 231 hehtaarin kokoiselle alueelle ja kokonaisuudessaan suunnittelualueella on 53 ha. Suunnittelualue sijoittuu täysin lähialueella sijaitsevalle metsäalueelle.

Ottaen huomioon ehdotetun alueen (UCC-alue ja lähialue) nykyinen ja tuleva maankäyttö ja maankäyttöä koskevat kaavalliset suunnittelumääräykset, ei voida kohtuudella edellyttää, että lähialue sisällytetään kaupunkiekosysteemialueeksi Lapualla. Lapuan kaupungin näkemyksen mukaan kaupunkiekosysteemialueeksi Lapualla tulee määrittää ainoastaan UCC-alue.

Maisema- ja kulttuuriympäristöalueilla ei voida lisätä kaupunkivihreän ja latvuspeiton osuutta. Etenkin lähialueella merkittävä osuus alueesta on yksityisten maanomistajien omistuksessa ja aktiivisessa peltoviljelyssä. Lisäksi alueiden lunastaminen yksityisiltä ei ole mahdollista, koska kaupunkiympäristön lähialueilla sijaitseville peltoalueille ei kohdistu kaavoituspaineita tai kaavoitus toteutuu näillä alueilla hyvin hitaasti. Merkittävimmät maankäyttöpaineet asuntorakentamisen lisäämiseen kohdistuu metsäiselle Ritavuoren alueelle. Lapuan kaupungilla ei ole edellytyksiä selviytyä ennallistamisasetuksen tulevista vaatimuksista, mikäli lähialue sisällytetään kaupunkiekosysteemialueeksi Lapualla.

Valtuustontie 8
62100 LAPUA

Puh. 06 438 4111

18.11.2025

Liitteet 1. Taulukko Lapuan kaupungin nykyisestä maankäytöstä ehdotetuilla alueilla

- 2. Kartat ehdotetuista kaupunkiekosysteemialueista Lapualla
- 3. Kartta maisema-alueista ja kulttuuriympäristöistä
- 4. Kartta kaavoitetuista alueista ja tulevista kaava-alueista

Lapualla 18.11.2025

Lapuan kaupunginhallitus

Harri Seppälä
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Satu Kankare
kaupunginjohtaja

Valtuustontie 8
62100 LAPUA

Puh. 06 438 4111

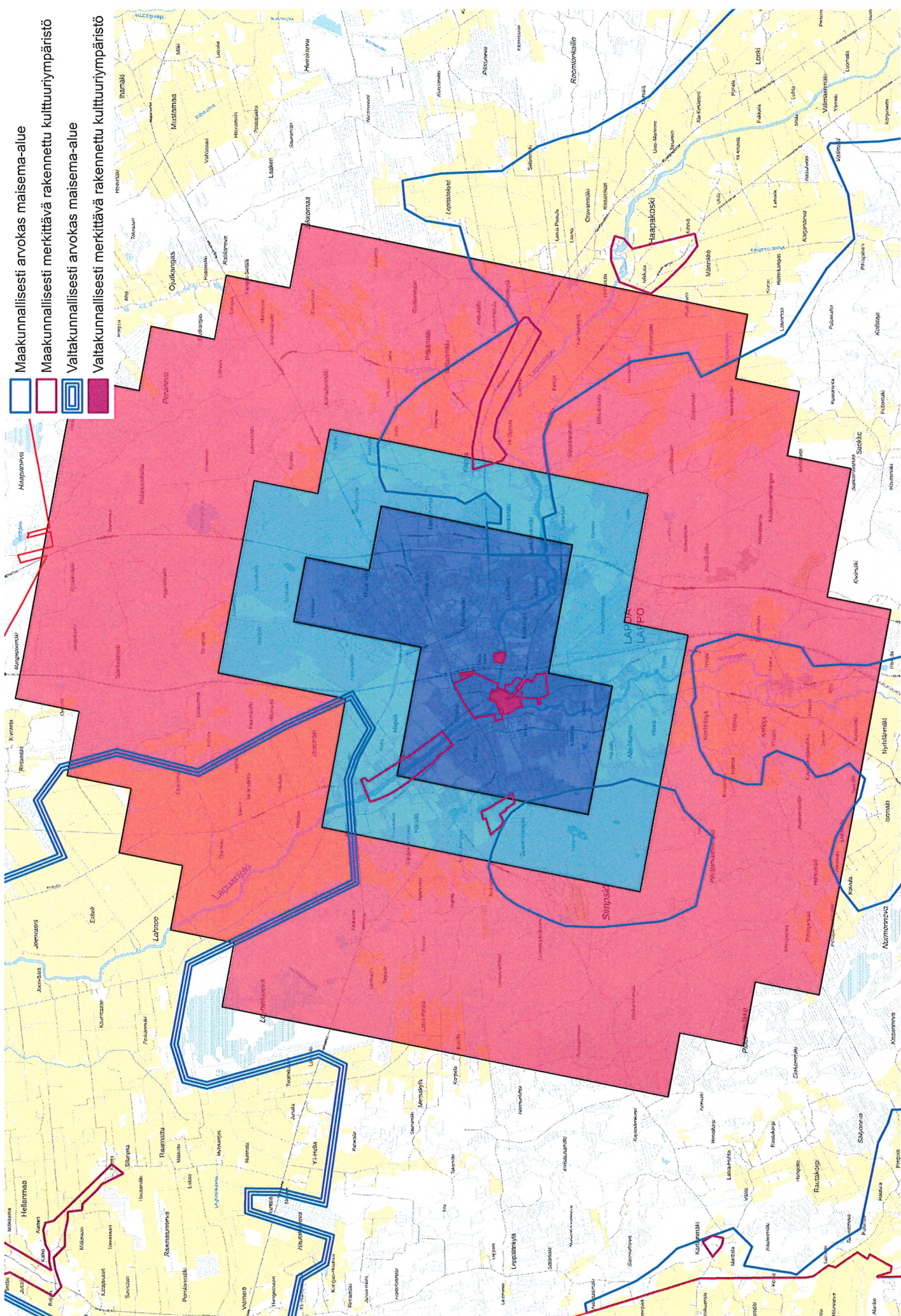
18.11.2025

Liite 1

Lapuan kaupungissa nykyinen maakäyttö ehdotetuilla alueilla jakaantuu seuraavasti:

	Alueen koko pinta-ala (ha)	kaavoitettua (ha)	yksityisomis- tuksessa (ha)	peltoa (ha)	metsää (ha)	Viher- alueita (ha)	Maisema- ja kulttuuri- alueet (ha)
Taajan asuttu alue (UCC)	1 300	911	800	170	130	214	139
Taajaan asuttu alue (UCC) JA lähialue (1 km vyöhyke)	3 500	1 205	2 440	850	1 100	293	749
Suurin alue	13 000	1 441	11 150	3 290	7 140	310	3335

- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

170 ha

130 ha

214 ha

911 ha

51 ha

74 ha

0 ha

14 ha

800 ha

Lähialue-0 (9500 ha)

Peltoa:
2440 ha

Metsää:
6040 ha

Viheralueita:
17 ha

Kaavoitettua:
236 ha

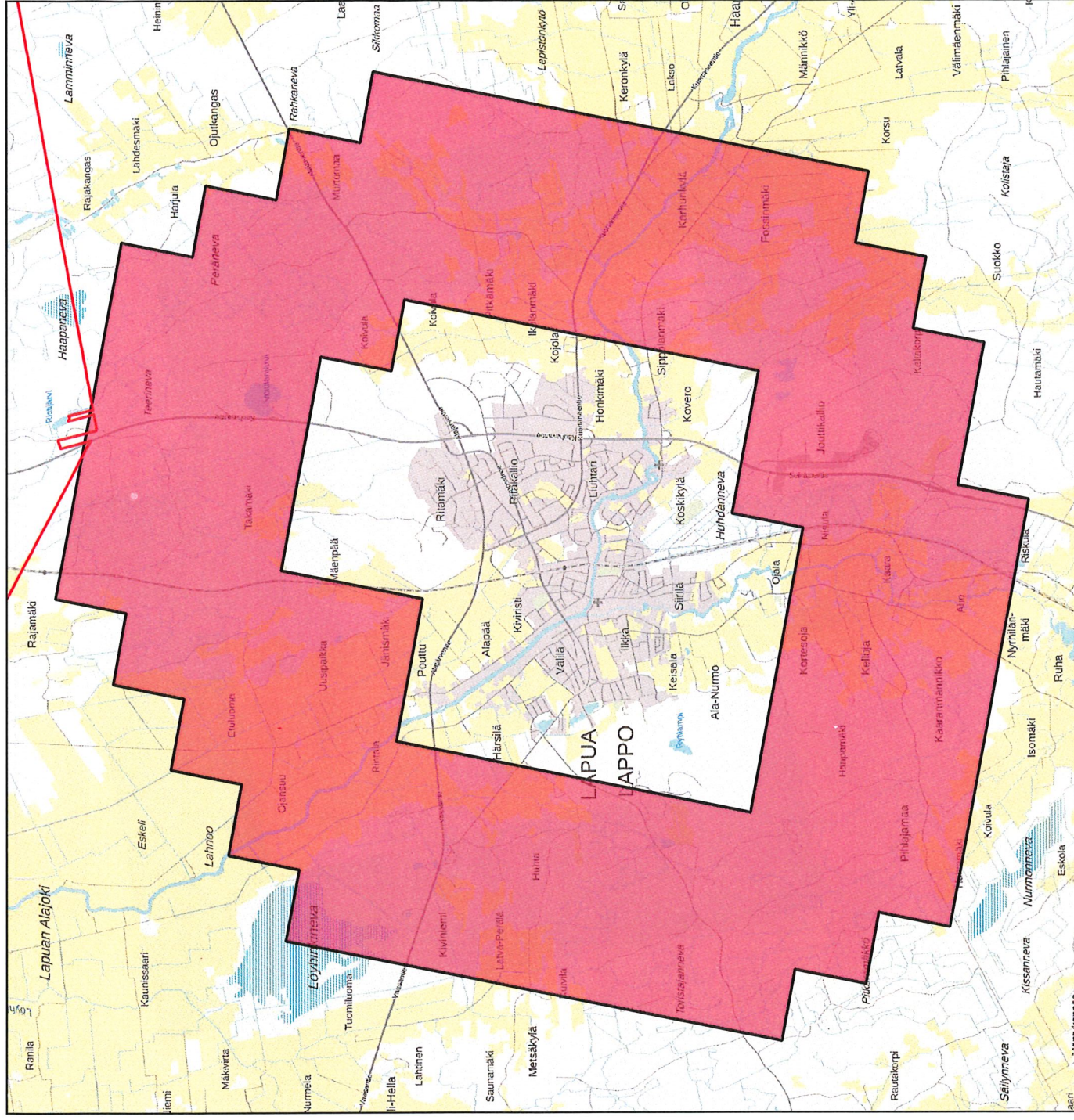
Maakunn. arvokasta maisemaa:
1614 ha

Maakunn. merkittävää rak. kult. ymp.:
80 ha

Valtakunn. arvokasta maisemaa:
892 ha

Valtakunn. merkittävää rak. kult. ymp.:
0 ha

Yksityisomistuksessa:
8710 ha

Lähialue-1 (2200 ha)

Peltoa:
680 ha

Metsää:
970 ha

Viheralueita:
79 ha

Kaavoitettua:
294 ha

Maakunn. arvokasta maisemaa:
490 ha

Maakunn. merkittävää rak. kult. ymp.:
37 ha

Valtakunn. arvokasta maisemaa:
83 ha

Valtakunn. merkittävää rak. kult. ymp.:
0 ha

Yksityisomistuksessa:
1640 ha

